

Sygn. akt III KK 195/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Tomasz Artymiuk

SSN Jarosław Matras (sprawozdawca)

w sprawie **W. P.**

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 29 października 2019 r.,

kasacji Ministra Sprawiedliwości-Prokuratora Generalnego na niekorzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w W.

z dnia 19 marca 2018 r., sygn. akt II K (...)

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego
rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W..

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 19 marca 2018 r. w sprawie sygn. akt II K (...) Sąd Rejonowy w W. orzekł co do następujących prawomocnych skazań W.P. :

„1. W sprawie II K (...) Sądu Rejonowego w W. z dnia 08.09.2017r., łączącym kary orzeczone w sprawach II K (...) i II K (...). w której orzeczono karę pozbawienia wolności 2 (dwóch) lat i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności,

2. W sprawie II K (...) Sądu Rejonowego w W. z dnia 31.10. 2017r. o przestępstwo z art. 157 § 1 kk z dnia 13.05.2017r., w której orzeczono karę 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności i środek kompensacyjny”,

i orzekł w następujący sposób:

„ I. Na podstawie art. 575 § 1 kpk Wyrok łączny wydany w sprawie II K (...) traci moc.

2. Na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk łączy kary pozbawienia wolności wymierzone skazanemu wyrokami w sprawach Sądu Rejonowego w W. z dnia 30 kwietnia 2013 roku w sprawie II K (...) 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności za czyn z art. 280 § 1 kk popełniony w dniu 04.02.2013 roku, którą odbywa od dnia 22 czerwca 2017 roku oraz Sądu Rejonowego w W. z dnia 13 stycznia 2016 roku w sprawie II K (...)10 (dziesięciu) miesięcy ograniczenia wolności za czyn z art. 157 § 2 kk popełniony w dniu 28.05.2015 roku, zamienioną na zastępczą karę 150 (stu pięćdziesięciu) dni pozbawienia wolności, którą będzie odbywał od dnia 22 czerwca 2019 roku, a także w sprawie II K (...) w wymiarze 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności i w ich miejsce wymierza skazanemu karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności.

III. Ustala, że w pozostałym zakresie wyżej opisane wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu.

IV. Na podstawie art. 577 kpk na poczet orzeczonej kary łącznej zalicza okres pozbawienia wolności w sprawie od dnia 22.06.2017r.

V. Zwalnia skazanego od obowiązku uiszczenia opłaty a wydatkami obciąża Skarb Państwa.”

Przedmiotowy wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron; uprawomocnił się z dniem 27 marca 2018 r.

Kasację od tego wyroku wniósł Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny. Zaskarżając wyrok w całości na niekorzyść zarzucił mu:

„I. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 85 § 1 i § 2 k.k. oraz art. 87 § 1 k.k., polegające na niepołączeniu przez Sąd Rejonowy w W. w wyroku łącznym z dnia 19 marca 2018 r. wszystkich kar podlegających łączeniu i nieobjęcie nim kary 8 miesięcy ograniczenia wolności orzeczonej wyrokiem tegoż Sądu z dnia 6 kwietnia 2017

r., sygn. akt II K (...), która w chwili wyrokowania podlegała wykonaniu,

II. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa procesowego, to jest art. 575 § 1 k.p.k. poprzez niewłaściwe jego zastosowanie i uznanie w punkcie I zaskarżonego orzeczenia, że poprzedni prawomocny wyrok łączny z dnia 8 września 2017 r., sygn. akt II K (...), utracił moc, a następnie, z rażącym naruszeniem prawa materialnego, to jest art. 85 § 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k., uznanie za podstawę orzeczenia nowej kary łącznej - kar jednostkowych objętych tym rozstrzygnięciem, wymierzonych przez Sąd Rejonowy w W. wyrokami z dnia: 30 kwietnia 2013 r., sygn. akt II K (...) - 2 lat pozbawienia wolności i z dnia 13 stycznia 2016 r., sygn. akt II K (...) - 10 miesięcy ograniczenia wolności, zamiast wymierzonej w ich miejsce kary łącznej 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności i połączenie ich z karą 5 miesięcy pozbawienia wolności wynikającą z rozstrzygnięcia tegoż samego Sądu z dnia 31 października 2017 r., sygn. akt I K (...), w wyniku czego wymierzono karę łączną w wysokości 2 lat pozbawienia wolności, w sytuacji, gdy wskazane przepisy za podstawy orzeczenia kary łącznej przewidują wymierzone i podlegające wykonaniu kary lub kary łączne, co skutkowało orzeczeniem kary łącznej niższej niż najwyższa z kar podlegających łączeniu."

Podnosząc takie zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W. .

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Ministra Sprawiedliwości-Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna, aczkolwiek o takim jej rezultacie zdecydowało trafność zarzutu z pkt 2 kasacji i to tylko w tym jego fragmencie, w którym wyrokowi Sądu Rejonowego W., orzekającemu w sprawie sygn. akt II K (...), zarzucono rażące naruszenie prawa materialnego, to jest art. 85 § 2 k.k., i art. 86 § 1 k.k., poprzez uznanie za podstawę orzeczenia nowej kary łącznej - kar jednostkowych wymierzonych przez Sąd Rejonowy w W. wyrokami z dnia: 30 kwietnia 2013 r., sygn. akt II K (...) - 2 lat pozbawienia wolności i z dnia 13 stycznia 2016 r., sygn. akt II K (...) - 10 miesięcy ograniczenia wolności, zamiast wymierzonej w ich miejsce – wyrokiem łącznym z dnia 8 września 2017 r., sygn. akt II K (...) - kary

łącznej 2 lat i dwóch miesięcy pozbawienia wolności. W pozostałym zakresie kasacja była chybiona. Pierwszy zarzut kasacji dowodzi w istocie nieumiejętności ustalenia jakiego uchybienia miałyby się dopuścić sąd orzekający w trybie wyroku łącznego. Istotą uchybienia wskazanego w tym zarzucie kasacji przez Ministra Sprawiedliwości-Prokuratora Generalnego jest twierdzenie, że sąd *meriti* „pomiął” w swojej analizie skazanie na karę ograniczenia wolności objęte wyrokiem Sądu Rejonowego w W. w sprawie II K (...). Z akt sprawy (k. 9 – protokół z rozprawy głównej), a przede wszystkim z treści komparycji wyroku łącznego zaskarżonego w trybie kasacji wynika, że **przedmiotem postępowania w tej sprawie** były tylko dwa wyroki Sądu Rejonowego w W. , tj. wyrok łączny w sprawie II K (...) oraz wyrok w sprawie II K (...). Orzekając w odniesieniu tylko do tych dwóch wyroków sąd *meriti* nie mógł zatem dopuścić się obrazy art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 87 k.k. poprzez „pominięcie” kary orzeczonej w sprawie II K (...), albowiem skazanie w tej sprawie nie było w ogóle przedmiotem tego postępowania (co do przedmiotu postępowania por. postanowienie SN z dnia 5 grudnia 2018 r., V KK 261/18, OSNK 2019, z. 1, poz. 3). Skoro uchybieniem sądu *meriti* było nieobjęcie skazania w sprawie II K 383/17 postępowaniem w trybie wyroku łącznego, to postąpienie takie należało skarżyć zarzutem rażącego naruszenia przepisu art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 570 k.p.k., albowiem z adnotacji na karcie karnej (załączonej do akt sprawy) wynikało, że skazanie to kwalifikowało się do objęcia nim postępowaniem w przedmiocie wyroku łącznego, co winno skutkować dla przewodniczącego składu tego sądu uznaniem, że z mocy art. 570 k.p.k. także i to skazanie winno stać się przedmiotem postępowania. Takiego zarzutu jednak nie postawiono. Zarzut postawiony w kasacji w tym zakresie byłby trafny tylko wówczas, gdyby wskazane skazanie w sprawie II K [...] zostało objęte przedmiotem postępowania w zaskarżonym wyroku, a pomimo tego, nie zapadłoby żadne merytoryczne rozstrzygnięcie w tym zakresie.

Wskazane na wstępie zarzutu z pkt II kasacji uchybienie polegające na stwierdzeniu, że poprzedni wyrok łączny traci moc, trafnie określa wadliwość redakcyjną zaskarżonego wyroku. Z przepisu art. 575 § 1 k.p.k. wynika, że dopiero z chwilą uprawomocnienia się wydawanego nowego wyroku łącznego traci moc wyrok łączny poprzedni. Ten skutek następuje zatem *ex lege* i zbędne jest zawarcie takiego rozstrzygnięcia w wyroku łącznym, zwłaszcza, że skutek wskazany w takim

zapisie wyroku dopiero nastąpi z chwilą uprawomocnienia się. Uchybienie to nie ma wszakże żadnego znaczenia dla oceny trafności wydawanego wyroku łącznego. Rację ma skarżący jedynie w tym, że skoro wyrok łączny wydawany był na podstawie stanu normatywnego obowiązującego od dnia 1 lipca 2015 r., a tak wynika to z całej treści wyroku, to stosownie do treści art. 85 § 2 k.k. oraz art. 86 § 1 i 4 k.k. podstawą orzeczenia kary łącznej w wyroku łącznym są poprzednio orzeczone kary łączne (jeśli takowe oczywiście były); kary łączne w takim ujęciu zachowują swoją materialną prawomocność (w odróżnieniu od stanu normatywnego przed dniem 1 lipca 2015 r.). Dostrzegając te uwarunkowania trafnie skarżący wskazał w zarzucie w pkt II kasacji, że sąd *meriti* rażąco naruszył prawo materialne, tj. art. 85 § 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. (a także § 4 tego przepisu), skutkiem czego było pominięcie, iż **granicej dolnej wymiaru nowej kary łącznej tworzyła kara łączna dwóch lat i dwóch miesięcy pozbawienia wolności orzeczona wyrokiem łącznym z dnia 8 września 2017 r., w sprawie sygn. akt II K (...)** obejmująca skazania zawarte w wyrokach jednostkowych w sprawach: II K (...) i II K (...). Tymczasem, z rażącą obrazą wskazanych przepisów (art. 86 § 1 i 4 k.k. w zw. z art. 85 § 2 k.k.) sąd *meriti* nowy wymiar kary łącznej, obejmującej także skazanie na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie Sądu Rejonowego w W. z dnia 31 października 2017 r., sygn. akt II K (...), ukształtował jako dwa lata pozbawienia wolności, chociaż dolna granica takiej kary łącznej musiała być określona w zgodzie z przepisami na dwa lata i dwa miesiące pozbawienia wolności.

Z tych powodów konieczne stało się uwzględnienie kasacji w trybie z art. 535 § 5 k.p.k. i uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W..